



Lietuvių kalbos pamoka „Giminės medis“

Kalba neredaguota

Pamokos situacija

Pamoka organizuota išlyginamojoje klasėje (***Išlyginamoji klasė*** – ne didesnė kaip 15 užsieniečių ir Lietuvos Respublikos piliečių, atvykusių ar grįžusių gyventi ir dirbti Lietuvos Respublikoje, vaikų ir suaugusiųjų, nemokančių lietuvių kalbos, tačiau norinčių tęsti nuoseklų mokymąsi pagal bendrojo lavinimo programas klasė, sukomplektuota pradinio, pagrindinio ar vidurinio ugdymo programas vykdančioje mokykloje lietuvių kalbai mokytis ir pasirengti mokytis pagal bendrojo lavinimo programas. (Bendrieji ugdymo planai XIV. 78 punktą)), tačiau gali būti vedama ir pagal bendrojo lavinimo programas besimokančių mokinių klasėje.

Tai antra ciklo „Mano šeima ir jos kilmė“ pamoka, todėl mokiniai jau yra parengę giminės medžio schemas, susipažinę su pagrindiniais giminės ir šeimos narių pavadinimais.

Išlyginamosios klasės mokiniai gali būti vertinami šypsenėlėmis, kiti mokiniai- taškais.

Pamokos uždavinys

Remdamiesi aptartomis ir išmoktomis sąvokomis ir atsižvelgdami į komunikacinę situaciją mokiniai dirbdami individualiai ir poromis pristatys savo šeimą, atskirus jos narius, išskirs įdomiausius giminės atstovus, gebės nuskaičiuoti šeimos giminės santykį.

Priemonės:

Kompiuterine programa padaryta pavyzdinė giminės medžio schema, padarytos mokinių giminės medžių schemas, parengta artimųjų nuotraukų ekspozicija.

Darbo eiga

- 1. Įžangos žodis.** Pamokos pradžioje atsiremiamas į mokinių patirtį. Diskutuojama apie mokinių šeimas, kurios yra toli nuo Lietuvos, išsibarsčiusios po visą pasaulį. Taip pat aptariama jų patirtis, gyvenant be šeimos narių ir giminių. Jeigu pamoka vedama ne išlyginamojoje klasėje, diskutuojama apie žmogaus ir jo šeimos ryšio svarbą.
- 2. Įvardijamas pamokos uždavinys.**
- 3. Temos nagrinėjimas.**

- Išsiaiškinama, ką mokiniai žino, prisimena, kas yra šeima, kaip supranta giminės medžio sąvoką.
- Mokiniai informuojami, jog jie individualiai stebės pateiktus paveikslus ir sąsiuvinuose parašys pabaigti pateiktus sakinius, apibūdinančius sąvokas. Po to atliktą užduotį aptars su draugu poroje, pagal poreikį papildys bei pristatys klasei.

Užduotis vertinama 8 šypsenėlėmis/ taškais. Gali būti taikomas bendradarbiavimo metodas „Žiūrėk – galvok- aptark su draugu“

(daugiau apie metodą: <http://www.ugdome.lt/kompetencijos5-8/pagrindinis/kompetenciju-ugdymo-praktika/aktyvaus-mokymo-ir-mokymosi-metodai-ir-ju-taikymo-pavyzdziai/suzadinimo-patirties-issiaiskinimo-motyvacimo-metodai/ziurek-%e2%80%93-galvok-%e2%80%93-aptark-su-draugu/>).

- Mokiniai atlieka užduotį:



1. Demonstruojama kompiuterine programa padaryta giminės medžio schema.
2. Pateikiama sakinio pradžia (nurodykite bent 3 požymius):

GIMINĖS MEDIS -(3 šyps./ tšk.)

Tikimasi atsakymo: ***GIMINĖS medžiu vadinama schema, kurioje surašyti gyvi ar mirę giminaičiai. Ši schema gali būti panaši į išsišakojusį medį.***

3. Demonstruojama nuotrauka.



4. Pateikiama sakinio pradžia (nurodykite bent 2 požymius):

GIMINĖ -.....(2 šyps./ tšk.)

Tikimasi atsakymo: **GIMINĖ- kelios kartos žmonių, turinčių bendrus protėvius.**

5. Demonstruojamas paveikslėlis.



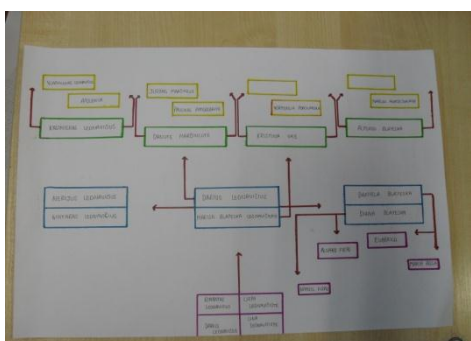
6. Pateikiama sakinio pradžia (nurodykite bent 3 požymius):

ŠEIMA-.....(3 šyps./ tšk.)

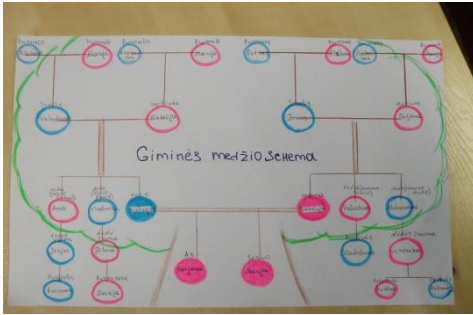
Tikimasi atsakymo: **ŠEIMA - žmonių grupė, susidedanti iš tėvų, vaikų (kartais ir artimų giminaičių), gyvenančių kartu.**

- Su mokiniais aptariama, kaip pavyko atlikti užduotį:
 - a) kelių porų atstovai garsiai perskaito atsakymus, mokiniai diskutuoja ir parenka tiksliausius apibūdinimus, argumentuoja savo pasirinkimą, mokiniai už kiekvieną teisingai nusakytą požymį **pasizymi** šypsenėle/ tašką;
 - b) mokytojas apibendrina atsakymus, mokiniai susiskaičiuoja ir užsirašo surinktų šypsenėlių/ taškų skaičių;
 - c) mokytojas organizuoja pokalbį, ar mokiniai turi savo giminės nuotraukų, kokios pačios seniausios, kaip ir kur jas laiko, kuo jos svarbios ir brangios. Mokinių prašoma 3-4 sakiniais argumentuotai atsakyti į klausimus (jeigu atsakymas pasakomas 2 sakiniais-1 šyps./ tšk ., jeigu 3-4 sakiniais - 2 šyps./ tšk.)
- Prisimenami giminystės ryšių pavadinimai:
 - a) prisimenami pagrindiniai giminystės ryšių pavadinimai, pristatomos naujos sąvokos, mokytojas juos perskaito ir pakomentuoja (žr. Priedą);

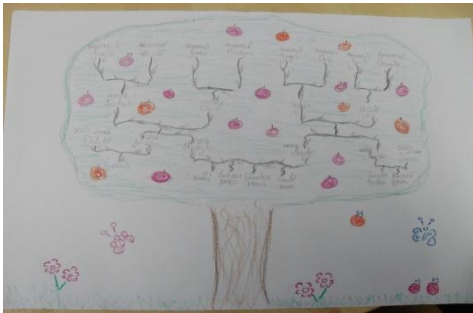
- b) keli mokiniai garsiai perskaito, paaiškina, kaip supranta sąvokas, rečiau vartojamas sąvokas mokiniai užsirašo sąsiuvinyje;
 - c) mokytojas aptaria sąvokų įvairovę, rašybos ir tarties ypatumus;
 - d) mokiniai skatinami pateikti giminystės ryšių pavadinimų pavyzdžių iš savo gimtosios kalbos, paieškoti skambėjimo panašumų ar skirtumų;
 - e) pagal klasėje parengtą nuotraukų ekspoziciją mokinių prašoma 5-6 sakiniams papasakoti apie šeimą bei nusakyti giminystės ryšius (atsakiusieji 3-4 sak.- 1 šyps./ tšk., 5-6 sak.- 2 šyps./ tšk.).
- Giminės medžių pristatymas:
 - a) mokytojas papasakoja apie giminės medžio kūrimo galimybes, galimus šaltinius, kaip pavyzdį pateikia Lietuvai svarbių šeimų giminių medžius (*siūloma virtuali paroda „Radvilų paveldas Lietuvos dailės muziejuje“*; svetainės adresas: www.ldm.lt, *Radvilų rūmų muziejus*);
 - b) mokiniai pristato sukurtus savo darbus:
 - 1) 3-4 sakiniams papasakoja apie savo giminės medį (3 šyps./ tšk.);
 - 2) 2-3 sakiniais paaiškina, kokia giminės linija juos sieja su Lietuva/ su kitomis šalimis (2 šyps./ tšk.);
 - 3) išsamiu sakiniu pasako, kuo jų giminės medis įdomus, išskirtinis (1 šyps./ tšk.);
 - 4) 2-3 sakiniais paaiškina, kaip kūrė savo giminės medį (2 šyps./ tšk.);
 - 5) išsamiu sakiniu vertina kitų pristatomus giminės medžius, pagirdami už sėkmę.
 - Rimo iš Urugvajaus giminės medis



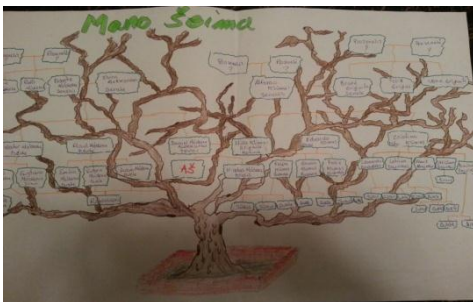
- Snizhanos iš Ukrainos giminės medis



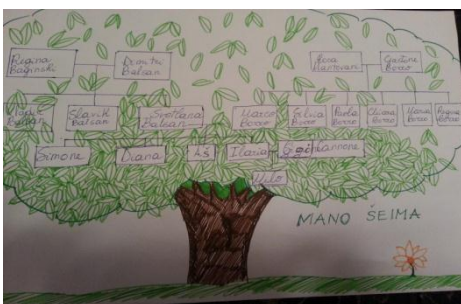
- Tatjanos iš Rusijos giminės medis



- Arūno iš Urugvajaus giminės medis



- Lauros iš Italijos giminės medis



- Anastasijos iš Moldovos giminės medis

5. senelis (motinos ar tėvo tėvas), senelė (motinos ar tėvo motina);
6. prosenelis (senelio ar senelės tėvas), prosenelė (senelio ar senelės motina);
7. vaikaitis (anūkas) (sūnaus ar dukters sūnus), vaikaitė (anūkė) (sūnaus ar dukters duktė);
8. provaikaitis (vaikaičio sūnus), provaikaitė (vaikaičio ar vaikaitės duktė);
9. dėdė (tėvo ar motinos brolis), dėdienė (dėdės žmona);
10. teta (tėvo ar motinos sesuo), tetėnas (tetos vyras);
11. brolienė (brolio žmona), svainis (sesers vyras);
12. uošvis (žmonos tėvas), uošvė (žmonos motina);
13. šešuras (vyro tėvas), anyta (vyro motina);
14. dieveris (vyro brolis), moša (vyro sesuo);
15. pusbrolis (tetos ar dėdės sūnus), pusseserė (tetos ar dėdės duktė).

Parengė

Aušra Dambrauskienė, Vilniaus Lietuvių namų lietuvių kalbos mokytoja metodininkė

Aušra Baliukynaitė, Vilniaus Pilaitės gimnazijos lietuvių kalbos vyresnioji mokytoja

Konsultavo

Daiva Briedienė, Ugdymo plėtotės centro metodininkė, lietuvių kalbos mokytoja ekspertė

El.p. daiva.briediene@upc.smm.lt

Tel.852109827

Interneto svetainė www.upc.smm.lt